

DNEVI ZAŠČITE IN REŠEVANJA V NOVI GORICI

Protection and disaster relief days in Nova Gorica

Bojan Kuntarič*

Povzetek

Od 18. do 20. oktobra lani so v Novi Gorici potekali 2. dnevi zaščite in reševanja, ki sta jih pripravili Uprava RS za zaščito in reševanje in Mestna občina Nova Gorica. Ob sodelovanju pripadnikov civilne zaščite iz dežele Furlanije-Juljske krajine iz sosednje Italije je bil dogodek mednarodni. Z dnevi zaščite in reševanja sta organizatorici želeli pri občanah krepiti zavest, da ob večji naravni ali civilizacijski nesreči ne bodo ostali prepuščeni sami sebi, ampak jim bodo pomagali pripadniki sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Pomembno sporočilo obiskovalcem je bilo tudi, da lahko sami veliko prispevajo k svoji varnosti ter k varnosti svojega imetja in okolja. Prireditve v Novi Gorici si je ogledalo med 6000 do 7000 obiskovalcev. Med njimi pa je bilo 2300 predšolskih in šolskih otrok.

Abstract

From 18 to 20 October last year, Nova Gorica was the location for the 2nd protection and disaster relief days, which were organised by the Administration of the Republic of Slovenia for Civil Protection and Disaster Relief and the City of Nova Gorica. With the cooperation of members of the Civil Protection from the province of Friuli-Venezia Giulia in neighbouring Italy, the event has become international. Through the protection and disaster relief days the organisers wanted to raise awareness among the public that in the event of a major natural or social disaster, they will not be left to themselves, and that in any event there will be help forthcoming from members of the system of protection from natural and other disasters. Another important message to visitors was that members of the public can contribute a great deal to their own safety and that of their property and the environment in which we live. The events in Nova Gorica were viewed by between 6,000 and 7,000 visitors, including 2,300 schoolchildren and pre-schoolers.

Uprava RS za zaščito in reševanje in Mestna občina Nova Gorica sta od 18. do 20. oktobra lani v Novi Gorici organizirali 2. dneve zaščite in reševanja, ki so bili zaradi sodelovanja pripadnikov civilne zaščite iz sosednje dežele Furlanije-Juljske krajine iz Italije mednarodni. Organizatorja sta z njimi želela pri občanah krepiti zavest, da ob večji naravni ali civilizacijski nesreči ne bodo ostali prepuščeni sami sebi, ampak jim bodo pomagale različne organizacije, enote in službe, ki delujejo v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami na lokalni, regijski in državni ravni. Pomembno sporočilo obiskovalcem je bilo tudi, da lahko sami veliko prispevajo k svoji varnosti ter k varnosti svojega imetja in okolja.

Nesrečo najbolj občutimo, ko prizadene nas same

Varnost ljudi je ena najpomembnejših vrednot in pravic, ki je po vsebini univerzalna. Kot eno temeljnih pravic si je vsak državljan upravičeno želi uveljaviti tudi v odnosu do države. To še posebej velja za zaščito pred posledicami naravnih in drugih nesreč. Vsak dan lahko v črni kroniki beremo o prometnih nesrečah, letalskih nesrečah, požarih, nesrečah v gorah in drugih, v katerih posame-

zniki izgubljajo življenja, ostajajo invalidi in podobno. Vendar nas najbolj prizadenejo takrat, ko smo sami žrtev takšne ali drugačne nesreče. To še toliko bolj velja za naravne katastrofe, ki so v preteklih nekaj letih prizadele prebi-

Slika 1. V velikem šotoru pred občinsko zgradbo se je predstavila Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje in drugi sestavni deli sistema zaščite in reševanja. (foto: B. Kuntarič)

Figure 1. The large tent in front of the municipal building housed a presentation of the Administration of the Republic of Slovenia for Civil Protection and Disaster Relief and other constituent parts of the system of protection and relief. (photo: B. Kuntarič)

* Ministrstvo za obrambo RS, Uprava RS za zaščito in reševanje, Vojkova c. 61, Ljubljana, bojan.kuntaric@urszr.si

Slika 2. Druge dneve zaščite in reševanja je odprl minister za obrambo Karl Erjavec. (foto: B. Kuntarič)

Figure 2. The second protection and disaster relief days were opened by Defence Minister Karl Erjavec. (photo: B. Kuntarič)

Na otvoritveni prireditvi se je slavnostni govornik minister za obrambo Karl Erjavec zahvalil županu Mestne občine Nova Gorica Mirku Brulcu za gostoljubnost. V nadaljevanju je dejal, da je v geslu »Življenja rešujemo skupaj« strnjeno bistvo sistema zaščite in reševanja, saj pove, da je človek najvišja vrednota, ki se ji sistem posveča. Minister Karl Erjavec je pohvalil gasilce, pripadnike civilne zaščite, Slovenske vojske in druge prostovoljce za uspešno sodelovanje v septembrskih poplavah. Na otvoritvi sta zbrane pozdravila tudi župan Mestne občine Nova Gorica Mirko Brulc in predsednik organizacijskega odbora Miran Bogataj.

valce različnih delov sveta. Spomnimo se cunamijev v Jugovzhodni Aziji in posledic orkana Katrina v ZDA, pa veličanske škode in številnih žrtev potresov v Pakistanu, na indonezijskem otoku Java, v Južni Ameriki, plazov, suše, poplav in še bi lahko naštevali. Tudi v Sloveniji so pustošile številne nesreče, od poplav, orkanskega vetra, do velikih požarov v naravnem okolju. Še posebej nam morajo ostati v spominu dogodki, ki so se zgodili septembra lani, ko so hudourniške vode prizadele dobršen del države in zahtevale šest človeških življenj. Geografski položaj Slovenije je namreč takšen, da nas lahko prizadenejo številne naravne nesreče. Ogroženost območja, kjer živimo, je velika, pestra in trajna.

Slika 3. Zbrane na otvoritvi je pozdravil tudi poveljnik CZ RS in predsednik organizacijskega odbora Miran Bogataj. (foto: B. Kuntarič)

Figure 3. Those gathered at the opening were greeted by the head of Slovenia's Civil Protection, and president of the organising committee, Miran Bogataj. (photo: B. Kuntarič)

Sejem Zaščita in dnevi zaščite in reševanja

Nevarnosti naravnih nesreč se pri nas že dolgo zavedamo. Vsak med nami si mora prizadevati za varnost pred naravnimi in drugimi nesrečami. To je naloga vsakega organiziranega okolja in seveda države, zato ima varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami v sistemu

Slika 4. Najboljšim na preverjanju znanja ekip prve pomoči CZ in RKS je pokale in kolajne podelil minister Karl Erjavec. (foto: B. Kuntarič)

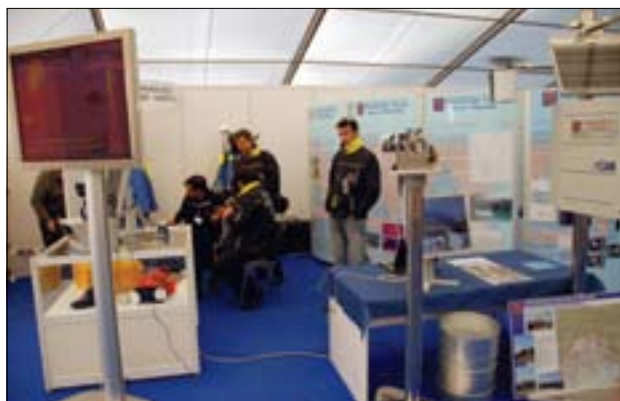
Figure 4. The best performers in the test of knowledge for first aid teams from the Civil Protection and Slovenian Red Cross were awarded cups and medals by Minister Karl Erjavec. (photo: B. Kuntarič)

Po ogledu prireditvenega prostora je minister za obrambo Karl Erjavec novinarjem povedal, da je po njegovi oceni naš sistem zaščite in reševanja zelo učinkovit. To je dokazal tudi ob naravni nesreči v Železnikih, Tolminu, na celjskem območju in še kje. »Mislim,« je med drugim povedal minister Erjavec, »da prav takšni dnevi zaščite in reševanja prispevajo k temu, da imajo občani možnost, da si ogledajo usposobljenost in opremljenost naših sil za zaščito in reševanje. Na prireditvi potekajo številni dogodki za vse generacije.« Minister Karl Erjavec je še poudaril, da Ministrstvo za obrambo RS podpira prostovoljstvo, še posebej gasilce, ki imajo 138-letno tradicijo. V njihovo organizacijo, ki šteje 130.000 gasilk in gasilcev, je vključenih zelo veliko mladih. Po mnenju Karla Erjavca je zelo pomembno, da prav njim privzgojimo čut za pomoč sočloveku, še posebej danes, v času globalizacije.

Slika 5. Najbolj obiskano mesto v velikem šotoru je bila info točka, kjer so obiskovalci dobili vse potrebne informacije. (foto: J. Oražem)

Figure 5. The most frequently visited place in the big tent was the Info Point, where visitors obtained all the information they needed. (photo: J. Oražem)

Slika 6. Predstavitveni prostor civilne zaščite iz italijanske dežele Furlanije - Julijske krajine. (foto: J. Oražem)

Figure 6. Presentation space of the Civil Protection of the Italian province of Friuli-Venezia Giulia. (photo: J. Oražem)

nacionalne varnosti naše države pomembno in aktualno mesto, toliko bolj zato, ker v sodobnem svetu skoraj vsak dan nastajajo novi viri ogrožanja. Omenimo samo terorizem, ki ne grozi posameznim mestom, regijam ali državam, ampak vsemu svetu.

Izobraževanje in usposabljanje državljanov in drugih prebivalcev Slovenije za pravilno ravnanje ob naravnih in drugih nesrečah potekata od začetkov civilne zaščite in njenega naslednika sistema zaščite in reševanja. Ena od oblik je bil tudi sejem Zaščita, ki je dolgo gostoval na razsta-

višču v Kranju. Vendar je razstavišče v novih družbenih in gospodarskih razmerah razpadlo in dobilo novega lastnika, ki mu je namenil drugačno vlogo. Tudi sicer se je ta prireditev »izpela« in poskus, da bi jo prenesli v Celje, ni uspel. V državnem štabu civilne zaščite in na Upravi RS za zaščito in reševanje se je porodila ideja o festivalski prireditvi, ki bi državljanom predstavila dejavnosti države za njihovo varnejše življenje in načine pomoči ter zagotavljanja normalnih življenjskih in delovnih razmer ob nesreči. Tako so oktobra 2005 v Mariboru organizirali 1. dneve zaščite in reševanja. Prireditev je bila odmevna in odločitev zanjo pravilna. Logično je torej bilo, da se prireditev z določenimi spremembami ponovno organizira. Tako je Uprava RS za zaščito in reševanje oktobra 2007 v Novi Gorici organizirala 2. dneve zaščite in reševanja (ZIR), ki naj bi potekali vsake dve leti.

Slika 7. Generalni direktor italijanske civilne zaščite si je v spremstvu poveljnika CZ RS Mirana Bogataja in generalnega direktorja URSZR Bojana Žmavca z zanimanjem ogledal prizorišče 2. dnevov zaščite in reševanja. (foto: J. Oražem)

Figure 7. The director-general of the Italian Civil Protection, accompanied by the head of the Slovenian Civil Protection, Miran Bogataj, and the director-general of the Slovenian Civil Protection and Disaster Relief, Bojan Žmavc, touring the venue of the second protection and disaster relief days with great interest, (photo: J. Oražem)

Dobra vključenost v spremembe

»Dnevi zaščite in reševanja 2007 se dobro vključujejo v celotni proces dopolnjevanja, spreminjanja in prilagajanja sistemskih rešitev današnjim in prihodnjim potrebam zaščite in reševanja ob naravnih in drugih nesrečah,«

V petek, 19. oktobra, si je prizorišče 2. dnevov zaščite in reševanja v Novi Gorici ogledal tudi direktor Urada za civilno zaščito Republike Italije dr. Guido Bertolaso z delegacijo. Gostitelj generalni direktor Uprave RS za zaščito in reševanje Bojan Žmavc s sodelavci je delegaciji iz sosednje Italije po ogledu predstavitvenih prostorov na kratko predstavil sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v Sloveniji. Nato sta delegaciji proučili možnosti za dvostransko sodelovanje med Italijo in Slovenijo na področju zaščite in reševanja.

Slika 8. Pogled na del prizorišča dnevov ZiR s ptičje perspektive. (foto: J. Oražem)

Figure 8. Bird's eye view of part of the scene of the protection and disaster relief days. (photo: J. Oražem)

pravi poveljnik Civilne zaščite Republike Slovenije in predsednik organizacijskega odbora dnevov ZiR Miran Bogataj. »Spremenili smo celotno zakonsko ureditev. Razdelali koncepte za obvladovanje aktualnih ogrožanj in nesreč, s katerimi se lahko srečamo. Na podlagi izkušenj s požari na Krasu smo dopolnili organizacijske in druge priprave za učinkovito gašenje. Nadaljujemo s pripravami za hitro in učinkovito odzivanje ob velikih ali množičnih prometnih nesrečah. Za nami je septembrsko neurje z izjemnimi rušilnimi poplavnimi učinki, ki je znova potrdilo, da so posledice podnebnih sprememb dejstvo in ne napoved. Pridobili smo nove izkušnje o delovanju zaščite, reševanja in pomoči na lokalni ravni in imamo oblikovano zasnovano delovanje tega podsistema v prihodnjih pokrajinah. Še in še bi lahko naštevali, katere naloge in kaj vse je aktualno na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. In prav na te aktualnosti smo poskušali odgovoriti v organizacijskem odboru, ko smo pripravljali letošnje prireditve.«

Kako so potekale priprave

Organizacijski odbor, ki ga je vodi poveljnik Civilne zaščite RS Miran Bogataj, je že v začetku leta 2007 določil prednostne naloge in nosilce posameznih nalog in delo je začelo potekati v posameznih podskupinah, v katerih

so bili predstavniki organizacij in organov, ki sestavljajo sistem varstva pred naravnimi ter drugimi nesrečami, v priprave pa so bili aktivno vključeni tudi predstavniki Mestne občine Nova Gorica.

Osrednji prireditveni prostor, kjer je potekala večina prikazov, je bil v okolici občinske zgradbe in na delu Kidričeve ulice, posveti so bili v hotelu Perla, lutkovne predstave pa v novogoriškem gledališču. Za prizorišče vaje so določili območje okoli zadrževalnika Vogršček in območje Trstelja. Na prostoru okoli občinske zgradbe so si obiskovalci lahko ogledali del opreme za zaščito in reševanje, ki jo lahko kupijo štabi, službe in enote sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Vsebina posameznih dnevov ZiR

Organizacijski odbor je določil tudi vsebino posameznih dnevov. Tako je bil prvi dan prireditve, to je v četrtek, 18. oktobra, namenjen strokovni javnosti in promociji sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Prireditvev se je začela s posveti, različnimi prikazi in tekmovanji. Naj omenimo mednarodni strokovni posvet o varstvu pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi, ki je bil posvečen 90.

Slika 9. Zvedavi otroški obrazi povedo več kakor tisoč besed. (foto: J. Oražem)
 Figure 9. Curious children's faces say more than a thousand words. (photo: J. Oražem)

obletnici »čudežu pri Kobaridu« ali preboju soške fronte v 1. svetovni vojni. Ob posvetu je bila tudi priložnostna razstava. Drug posvet je bil namenjen obravnavi požarov v naravnem okolju. Obiskovalcem se je z različnimi dejavnostmi predstavil Rdeči križ Slovenije. Med drugim je potekala tudi krvodajalska akcija. Ena od osrednjih prireditev v Novi Gorici pa je bilo državno preverjanje pripravljenosti ekip prve pomoči civilne zaščite in Rdečega križa. Uradna otvoritev prireditve je bila ob 16. uri s priložnostnim programom. Sprva je bilo načrtovano, da bo otvoritvena prireditev na prostem, ob knjižnici Franceta Bevka. Vendar so jo organizatorji zaradi dežja prestavili v šotor na travniku ob novogoriškem

sodišču. Slavnostni govornik na otvoritvi je bil minister za obrambo Karl Erjavec.

Po otvoritvi je bilo sklepno dejanje 13. državnega preverjanja znanja ekip prve pomoči CZ in RKS. Člane ekip in vse druge zbrane je pozdravil podpredsednik Državnega zbora RS mag. Vasja Klavora.

Posebna pozornost je bila namenjena mladim

Petek, 19. oktobra, je bil predvsem namenjen predšolski mladini s širšega območja Nove Gorice in šolski mladini z območja Vipavske doline, Krasa in celotne Soške doline. Po nekaterih podatkih se je v Novi Gorici zbralo kar 2300 otrok in mladostnikov. Hkrati s tem je potekala predstavitve Slovenske vojske in možnosti za delo v njenih enotah, prostovoljnega služenje vojaškega roka in pogojev za vključitev v pogodbeno rezervo. Ta dan je Gasilska zveza

Slika 10. Veliko pozornost obiskovalcev, predvsem otrok, sta pritegnili maskoti URSZR. (foto: B. Kuntarič)
 Figure 10. The Civil Protection and Disaster Relief mascots drew great attention, especially among the children. (photo: B. Kuntarič)

Slika 11. Mladi so lahko reševali tudi kviz na temo zaščite pred naravnimi in drugimi nesrečami. (foto: J. Oražem)
 Figure 11. Young people were also able to do a quiz on the topic of protection from natural and other disasters. (photo: J. Oražem)

Slovenije pripravila tudi srečanje gasilske mladine, tekmovanje gasilskih deset in v suhih disciplinah in koncert pihalnih orkestrrov. Svet za preventivo v cestnem prometu RS je pripravil posvet svojih predstavnikov iz vse države in dve predstavitvi šole varne vožnje.

Vrhunec je bila vaja

Tretji dan, v soboto, 20. oktobra, so potekale različne predstavitve, od prikaza reševanja z višin in gašenja požara s helikopterjem, kar so izvajali piloti Slovenske vojske in slovenske policije. Pri prikazu reševanja iz visokih zgradb so poleg slovenskih gasilcev sodelovali tudi njihovi kolegi iz sosednje Italije. Slovenska Policija je prikazala iskanje mamil in eksploziva s službenimi psi.

V soboto je potekala tudi osrednja prireditev 2. dnevov zaščite in reševanja, to je vaja Trk 2007, ki je bila razdeljena v dva dela. Prvi je bila prometna nesreča pri zadrževalniku Vogršček, drugi pa požar na območju Trstelja. V drugem delu so sodelovali helikopterji Slovenske vojske, slovenske policije in zrakoplovi italijanske civilne zaščite. Glede na to, da si je zaradi prostora vaja lahko ogledala le strokovna javnost, so organizatorji prenašali sliko na velike televizijske zaslone, ki so bili na prireditvenem prostoru v Novi Gorici.

Obiskovalci so si torej lahko na prizoriščih v Novi Gorici in njeni okolici vse tri dni ogledali številne dejavnosti s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, v katerih je sodelovalo približno 4000 udeležencev, njihove dejavnosti pa si je po neuradni oceni ogledalo od 6000 do 7000 tisoč obiskovalcev.

Ob koncu prireditve je tridnevno dogajanje v Novi Gorici poveljnik Civilne zaščite Republike Slovenije in predsednik organizacijskega odbora 2. dnevov zaščite in reševanja Miran Bogataj ocenil: »Dnevi zaščite in reševanja, ki so se pravkar končali, so bili uspešni. Izpeljali smo vse načrtovane dejavnosti, predstavitve, strokovne posvete, vaje in druge praktične dejavnosti. Zelo uspešno smo izvedli dejavnosti za promocijo sistema in njegovo predstavitev. Dogajanje v Novi Gorici si je ogledalo 2300 mladih iz osnovnih šol in predšolskih otrok. Na srečanju gasilske mladine je bilo približno 800 mladih iz vse Slovenije. Na današnji vaji je sodelovalo približno 900 gasilcev. Tudi strokovni posveti so bili zelo dobro obiskani in tudi domačinom ter drugih obiskovalcem smo prikazali veliko zanimivega in koristnega. Povedano na kratko – dnevi zaščite in reševanja so dosegli svoj temeljni cilj.«

Slika 12. Prikaz reševanja z višin. (foto: J. Oražem)

Figure 12. Presentation of high-altitude rescue. (photo: J. Oražem)